

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Пушкіна О.В. _____

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правознавство»

Галузь знань	К Безпека та оборона
Спеціальність	К10 Цивільна безпека
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Цивільна безпека
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Статус	Обов'язкова
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Термін викладання	11-а чверть
Мова викладання	Українська

Викладач: професор Чабаненко Микола Миколайович

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності К10 Цивільна безпека / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. цивільного, господарського та екологічного права. Д.: НТУ «ДП», 2025. 15 с.

Розробник – Чабаненко Микола Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- базові дисципліни;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності К10 Цивільна безпека (протокол № 11 від 08.07.2025).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	7
6.1. Шкали	8
6.2. Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	9
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	133
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	133

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі вищої освіти «Цивільна безпека» спеціальності К10 Цивільна безпека здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни З6 «Правознавство» віднесено наступні результати навчання:

Шифри результатів навчання (ПРН) та результати навчання	
РНЗ	Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо пізнання основних положень права та засад правового регулювання суспільних відносин; формування навичок використання правничої термінології в професійній діяльності; засвоєння норм різних галузей права; підвищення рівня правової культури і правосвідомості для забезпечення неухильного дотримання вимог закону та кваліфікованого його застосування під час професійної діяльності у сфері цивільної безпеки.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РНЗ	РНЗ.1-36	Знати походження держави та причини її утворення, механізм та форми держави, поняття державного правління, територіального устрою та політичного режиму, співвідношення особи та держави, поняття та ознаки правової держави, знати функції держави в контексті цивільного захисту, охорони праці, техногенної безпеки об'єктів і територій в Україні
	РНЗ.2-36	Формувати знання з питань державно-правового життя в сучасній Україні, високу правову культуру, професійну етику, глибоку повагу до права і соціальних цінностей, гарантії реалізації прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, у тому числі у сфері цивільного захисту та охорони праці.
	РНЗ.3-36	Знати загальну характеристику адміністративного, цивільного, трудового, екологічного права, їх основних інститутів на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати правові засади з цих галузей законодавства щодо забезпечення цивільного захисту, охорони праці, забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
	РН3.4-36	Тлумачити основні правові поняття, аналізувати соціально-значущі проблеми і процес їх правового вирішення, кваліфіковано використовувати методи права на рівні, необхідному для професійної діяльності у сфері цивільного захисту, охорони праці, та забезпечення техногенної безпеки об'єктів і територій.
	РН3.5-36	Визначати необхідний закон чи інший нормативно-правовий акт, у ньому – відповідну норму, і правильно застосувати у практичній діяльності у сфері цивільного захисту, охорони праці, та забезпечення техногенної безпеки об'єктів і територій.

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Цивілізаційні процеси в українському суспільстві	Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку.

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
Лекційні	45	18	27	6	84
Практичні	45	18	27	-	-
Лабораторні	-	-	-	-	-
Семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	90	36	54	6	84

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	45
РН3.1-36 РН3.2-36	Тема 1. Основи теорії держави та права	6
	1. Основні закономірності виникнення держави та права	
	2. Основні теорії походження держави	
	3. Загальна характеристика держави і державної влади	
	4. Поняття і класифікація функцій держави	
	5. Форми здійснення функцій держави	
	6. Особа, суспільство, держава	
РН3.1-36 РН3.2-36	Тема 2. Загальне поняття права. Норми права. Правовідносини. Правова поведінка. Юридична відповідальність	7
	1. Зв'язок права і держави	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	2. Поняття і ознаки права 3. Функції права 4. Поняття, ознаки і види соціальних норм. Право в системі соціальних норм 5. Система права та її структурні елементи 6. Форми (джерела) права 7. Нормативно-правові акти 8. Правові відносини. Юридичні факти 9. Правова поведінка. Правопорушення 10. Юридична відповідальність: поняття, мета, ознаки та види. Підстави юридичної відповідальності	
РНЗ.1-36 РНЗ.2-36 РНЗ.4-36	Тема 3. Основи конституційного права України 1. Поняття конституційного права України, його предмет та методи. Конституційно-правові норми та конституційно-правові інститути 2. Конституція як Основний закон суспільства та держави 3. Загальні засади конституційного ладу України 4. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	6
РНЗ.2-36 РНЗ.3-36 РНЗ.4-36 РНЗ.5-36	Тема 4. Основи адміністративного права України 1. Поняття, предмет, метод і структура адміністративного права України 2. Норми та джерела адміністративного права, адміністративно-правові відносини 3. Поняття і сутність державного управління та його співвідношення з виконавчою владою 4. Адміністративно-деліктне право 5. Адміністративні стягнення та інші заходи адміністративної відповідальності	6
РНЗ.2-36 РНЗ.3-36 РНЗ.4-36 РНЗ.5-36	Тема 5. Основи цивільного права України 1. Поняття, принципи, функції і система цивільного права України 2. Цивільні правовідносини: поняття, склад, види, підстави їх виникнення, зміни та припинення 3. Суб'єкти цивільних правовідносин 4. Об'єкти цивільних правовідносин 5. Поняття і форми права власності в Україні. Суб'єкти права власності та захист їх прав 6. Цивільно-правові договори 7. Загальна характеристика спадкування. Види спадкування 8. Цивільно-правова відповідальність	7
РНЗ.2-36 РНЗ.3-36 РНЗ.4-36 РНЗ.5-36	Тема 6. Основи трудового права України 1. Поняття трудового права та трудових правовідносин 2. Трудовий договір 3. Поняття і види робочого часу і часу відпочинку 4. Заробітна плата 5. Трудова дисципліна і відповідальність працівників	6
РНЗ.2-36	Тема 7. Основи екологічного права України	7

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РНЗ.3-36 РНЗ.4-36 РНЗ.5-36	1. Право природокористування: поняття й види 2. Принципи права природокористування 3. Права та обов'язки природокористувачів 4. Підстави виникнення і припинення відносин природокористування 5. Поняття та підстави юридичної відповідальності за екологічні правопорушення	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		45
РНЗ.1-36 РНЗ.2-36 РНЗ.4-36	1. Основні принципи конституційного ладу України (виконання контрольних завдань з аналізу конституційних норм та їх застосування, а також обговорення ключових питань, пов'язаних з правами і свободами людини, розподілом владних повноважень, і функціями державних органів)	10
РНЗ.2-36 РНЗ.3-36 РНЗ.4-36 РНЗ.5-36	2. Основні засади адміністративного права України (виконання контрольних завдань, пов'язаних з аналізом адміністративно-правових норм та їх застосуванням у публічному управлінні, а також обговорення ключових питань щодо адміністративних правопорушень, повноважень органів виконавчої влади та механізмів адміністративного оскарження)	10
РНЗ.2-36 РНЗ.3-36 РНЗ.4-36 РНЗ.5-36	3. Базові положення цивільного законодавства України (виконання контрольних завдань з аналізу правових норм у сфері приватних відносин, а також обговорення ключових питань, пов'язаних з правом власності, договірними зобов'язаннями, спадкуванням та захистом прав і інтересів громадян)	10
РНЗ.2-36 РНЗ.3-36 РНЗ.4-36 РНЗ.5-36	4. Основні положення трудового права України з акцентом на професійну діяльність (виконання контрольних завдань з аналізу трудових правовідносин, регулювання праці та захисту прав працівників, а також обговорення особливостей застосування трудових норм у професійній сфері, включаючи умови праці, трудові договори та правові аспекти звільнення)	10
РНЗ.2-36 РНЗ.3-36 РНЗ.4-36 РНЗ.5-36	5. Основні принципи екологічного права України, аналіз екологічних наслідків реалізації технічних завдань у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій	5
РАЗОМ		90

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань.

Практичні заняття оцінюються якістю виконання індивідуальних завдань під час практичних занять та самостійної роботи.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи		поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням здобувача

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань.

Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР відповідає відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР забезпечує індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного опису класифікованого в НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

*Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК*

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
<i>Уміння/навички</i>		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p>	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійне та комп'ютерне обладнання. Активований корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one). Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote. Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.

Підключення до Internet.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ Основні

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Правознавство [Електронний ресурс]: навч. посібник для здобувачів вищої освіти неюридичних спеціальностей / кол. авт.; за заг. ред. к.ю.н., доц. Т.М. Лежневої. Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2021. 204 с.

3. Тополевський Р.Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.

4. Теорія держави і права : навчальний посібник/ Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г., Тицька Я О., Атаманова Н.В., Арабаджи Н.Б. Міжнародний гуманітарний ун-т. 2021. 193 с.

5. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.

Додаткові

1. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.

2. Захист особистих немайнових прав особи у судовому порядку. За заг. ред. д.ю.н., проф. Ю.О. Легези. Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 265 с.

3. Чабаненко М.М. Норми аграрного права: загальна характеристика. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. № 1. С. 132–136.

4. Чабаненко М.М. Теоретичні та прикладні проблеми правосуб'єктності фермерських господарств без статусу юридичної особи. Юридичний науковий електронний журнал. 2022 № 5. С. 337–341.

5. Пушкіна О.В., Чабаненко М.М. Медіація як спосіб врегулювання адміністративних, господарських, інвестиційних та цивільних майнових правовідносин. Юридичний науковий електронний журнал. №3. 2025. С. 537-540. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/129>.

6. Потіп М.М., Чабаненко М.М. Адміністративно-правове забезпечення залучення інвестицій до сфери господарської діяльності та здійснення майнових прав особи. Юридичний науковий електронний журнал. №1. 2025. С. 780-782. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/185>.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правознавство»

для бакалаврів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека»
спеціальності К10 Цивільна безпека

Розробник:

Чабаненко Микола Миколайович

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19